

CD izlog Višnje Požgaj

IVAN PADOVEC

Radosna glazba za gitaru

(Darko Petrinjak i suradnici)
(Croatia Records)

IVAN PADOVEC

Čežnja

(antologijska djela u izvedbi varaždinskih glazbenika)

(Aulos Varaždin)

Ivan Padovec (Varaždin, 1800.–1873.), jedan je od najvažnijih skladatelja za gitaru na kraju zlatnoga doba gitare sredinom 19. stoljeća i jedini hrvatski gitaristički virtuoz koji je u ono vrijeme ostavio traga u europskom glazbenom životu. Njegov opus sadrži više od 200 skladbi. Pretežno su za gitaru solo, zatim pet gitarskih dueta, skladbe za gitaru i gudački kvartet, trideset pjesama za glas uz pratnju gitare ili glasovira, četiri pjesme za tri glasa *a cappella* i drugo. Nažalost još uvijek ne postoji točan i cjelovit popis skladbi. Mnoga djela su izgubljena ili su ostala u ponekom rijetkom primjerku, a u zbirkama širom Europe identificirani su neki raniji opusi. Naime, Padovec je uživao veliku popularnost, pa je veći dio njegova opusa objavljen u Beču, nešto u Parizu, Kopenhagenu ili Pragu, ali mnogo je toga ostalo u rukopisu.

Radosna glazba za gitaru

Prema riječima austrijskog gitarista Stefana Hackla, autora popratne studije o *Ivanu Padovcu — hrvatskom glazbeniku u kulturnom kontekstu Austrijske carevine*, objavljene u programskoj knjižici CD-a *Radosna glazba za gitaru*, »Padovčevu glazbu obilježuju dražesne melodije i osjećaj za harmoniju. On gitaru upotrebljava na osebujan način — idiomatski i briljantno, no ne s površnim virtuozištetom. Bio je pod utjecajem Giulianija (napose u concertinima), ali je uspio stvoriti novu sintezu karakterističnog bečkog idioma, talijanskog opernog stila i nacionalnog elementa. Njegova glazba zavređuje češće slušanje i sviranje.« Stoga je objavljivanje krajem prošle godine čak dva CD-a s njegovom glazbom iznimno važno jer će oni zacijelo potaći još veće zanimanje za zaslužnog hrvatskog glazbenika. Album *Radosna glazba za gitaru* sadrži izbor Padovčevih djela u izvedbi uglednog gitarista Darka Petrinjaka i suradnika. Umjetnik se dugi niz godina zanima za njegov život i djelo: svirao je i snimao neke skladbe, ali je između ostalog inicirao i međunarodni znanstveni skup održan u Zagrebu i Varaždinu u povodu obilježavanja 200. godišnjice Padovčeva rođenja, iz kojega je proizašla knjiga *Ivan Padovec i njegovo doba* u izdanju Hrvatskog muzikološkog društva. Kod istog izdavača objavio je cjelokupne Padovčeve popijevke za glas i gitaru. U središtu tog vrijednog nosača zvuka, posvećena uspomeni na Petrinjakova učitelja Roberta Spencera, nalaze se kraće skladbe za gitaru solo s naslovima koji dovoljno govore o njihovim karakteristikama (Mazurka, Rondolet, Moderato, Koračnica, Polonaise, Monferin). Od pet skladateljevih gitarskih dueta, uvrštena su četiri: dvije Polonaise op. 3, Premiere Grand Rondeau op.10 i Karneval u Veneciji op. 62 koje je Petrinjak snimio sa svojim mlađim kolegom, nekoć svojim učenicom, Marojem Brčićem. Zanimljivo je da je Padovec prva tri dueta napisao za dvije različite gitare, manju *terz-gitaru* ugođenu za malu tercu više i uobičajenu gitaru, čime je postignut bogatiji tonski kolorit, a što se odražava i na snimkama. Spomenuta su djela uokvirena s dva do nedavno zagubljena trostavačna Concertina za gitaru i gudače, čije otkriće 2007. zahvaljujemo Stefanu Hacklu. Prvu suvremenu izvedbu tih bisera Padovčeva opusa upriličio je u travnju 2008. upravo

Darko Petrinjak u suradnji s Gudačkim kvartetom Rucner što je studijski zabilježeno i na ovom reprezentativnom nosaču zvuka u izdanju Croatia recordsa (Urednica: Nikolina Mazalin) te popraćeno i prvim suvremenim notnim izdanjem u nakladi *Digital Guitar Archive* (DGA Editions, San Antonio, SAD).

Čežnja

Drugi nosač zvuka posvećen djelima slavnoga Varaždinca, objavljen je u njegovu rodnom gradu zahvaljujući zalaganju urednika i producenta Vladimira Gotala koji je u popratnom tekstu ukazao na potrebu oživljavanja stvaralaštva zanezanog skladatelja. Animirao je ugledne hrvatske umjetnike, pretežito Varaždince, da interpretiraju odabrane skladbe te je većinu sam snimio podijelivši posao s ton majstorom Mladenom Skalecom. Album sadrži raznolika djela, dijelom i ranije snimljena, katkad u preradbi i transkripciji za drugi instrument ili ansambl. Tako je, primjerice *Gallop* za glasovir koji je napisan 1839. za Varaždinski karneval, Lea Santek izvela u originalu, a Jože Haluza obradio ga je i snimio sa svojim Varaždinskim komornim orkestrom. Višnja Mažuran tri je skladbe za gitaru (*Ländler*, *Polka* i *Rondolet* u A–duru) interpretirala na orguljama u inačici za instrument s tipkama.

Razumljivo da najviše skladbi pripada gitari, u solo skladbama ili u pratnji pjevačima. Dva stavka iz Prvog concertina za *terz-gitaru* i gudački kvartet izvodi Paulina Puljek uz Varaždinski kvartet, Polonezu u A–duru izvodi ponovno Darko Petrinjak, Varijacije na Schubertov *Žalobni valcer* op. 4 izvodi Krešimir Bedek, a Temu s varijacijama op. 14 Danko Jukić. Vokalne minijature Ivana Padovca skladane su u tradiciji romantičnog klasicizma, na hrvatskom i na njemačkom jeziku, a izvode ih (uz pratnju gitare ili glasovira, ali i u preradbi za tamburaški orkestar) sopranistica Lidija Horvat (*Tuga tajne ljubavi* i *Gdje je predjel slavnoga mira*), bariton Armando Puklavac (*Na crnooku*, *Moje jutro* i *Laku noć*), bariton Neven Belamarić (*Slava mladosti*, *Poziv*), sopranistica Darija Hreljanović (*Lebensbild*, *Frühlingsgruss*), sopranistica Miljenka Grdan (*Die Einsame*) i bas Franjo Petrušaneć (*Pobratimstvo*). Ime CD-a preuzeto je iz naslova popijevke *Čežnja* koju je Padovec skladao na domoljubni tekst Alexandra Patuzzija u prijevodu i prepjevu Borisa Perića, a izvodi je mezzosopranistica Ruža Pospis–Baldani uz pratnju Darka Petrinjaka.

Oba nosača zvuka zacijelo će svaki na svoj način pridonijeti boljem prihvaćanju i upoznavanju ostavštine Ivana Padovca, romantičnog hrvatskog gitarističkog virtuozu i skladatelja međunarodna ugleda koji je ostavio duboki trag i u svojoj domovini, a čiji talent danas na najljepši način sljedi i usavršava hrvatska plejada izvrsnih svjetskih gitarista na čelu s Darkom Petrinjakom i učenicima njegove znamenite škole.